

**TÄITEMATERJALIDE SOOJUSLIKE
OMADUSTE JA ILMASTIKUKINDLUSE
KATSETAMINE**

Osa 2: Magneesiumsulfaadi katse

**Tests for thermal and weathering properties of
aggregates**

Part 2: Magnesium sulfate test

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on Euroopa standardi EN 1367-2:1998 "Tests for thermal and weathering properties of aggregates – Part 2: Magnesium sulfate test" ingliskeelse teksti ekvivalentne tõlge eesti keelde.

Euroopa standard EN 1367-2:1998 on tõlgitud Euroopa Liidu PHARE programmi raames. Standardi kavandi on toimetanud Eesti Keele Instituut.

Kavandi valmistas ette EVS/TK 9 "Täitematerjalid" üldküsimumuste töörühm.

Standardi kasutamise hõlbustamiseks on jaotises "Määratlused" ära toodud ka terminite ingliskeelsed vasted.

Standardi kavandi kiitis heaks ja esitas Standardikeskusele vastuvõtmiseks täitematerjalide standardimise tehniline komitee EVS/TK 9.

Euroopa standardi EN 1367-2:1998 on kasutusele võetud Eesti standardina EVS-EN 1367-2:2000, mis on kinnitatud Standardikeskuse käskkirjaga 12.10.2000 nr 67.

Registrisse kantud 12.10.2000 nr 66, andmebaasis projekti nr 12688.

This standard contains an Estonian translation of the English version of European Standard EN 1367-2:1998 "Tests for thermal and weathering properties of aggregates – Part 2: Magnesium sulfate test". The European Standard EN 1367-2:1998 has the status of an Estonian national standard.

ICS 91.100.15

Descriptors: aggregates, tests, cyclic tests, determination, thermal properties, liability to deterioration, crystallization, immersion tests, magnesium sulfate

English version

**Tests for thermal and weathering properties of aggregates
Part 2: Magnesium sulfate test**

Essais pour déterminer les propriétés thermiques et l'altérabilité des granulats – Partie 2: Essai au sulfate de magnésium

Prüfverfahren für thermische Eigenschaften und Verwitterungsbeständigkeit von Gesteinskörnungen – Teil 2: Magnesiumsulfat-Verfahren

This European Standard was approved by CEN on 1998-02-19. CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration.

Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Central Secretariat or to any CEN member.

This European Standards exist in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Central Secretariat has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

CEN

European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Central Secretariat: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA	3
1 KÄSITLUSALA	5
2 NORMATIIVVIITED	5
3 MÄÄRATLUSED	6
4 PÕHIMÕTE	6
5 PROOVIVÕTMINE	6
6 KATSESEADMED	6
7 REAKTIIVID	8
8 ÜKSIKKATSEPROOVIDE ETTEVALMISTAMINE	9
9 KATSE KIRJELDUS	10
10 TULEMUSTE ARVUTAMINE JA ESITAMINE	10
11 KATSEPROTOKOLL	11
LISA A TÄPSUS (TEATMELINE)	12
LISA B SOOVITATAVAD KATSESÕELAD, VÕRKKORVID JA KATSEPROOVIDE MASS VÄLJASPOOL VAHEMIKKU 10 MM KUNI 14 MM OLEVATE MÕÕTMETEGA TÄITEMATERJALIDE KATSETAMISEKS (TEATMELINE)	13
LISA C KASUTATUD KIRJANDUS (TEATMELINE)	14

EESSÕNA

Käesoleva Euroopa standardi valmistas ette Tehniline Komitee CEN/TC 154 "Täitematerjalid", mille sekretariaati haldab BSI.

Käesoleva standardiga ettenähtud katsed on mõeldud täitematerjalide omaduste kohta informatsiooni saamiseks nende allutamisel ilmastiku mõjudele. Käesoleva standardi kohane katsetamine ei ole kohustuslik, kui materjalide kasutamise kohta on usaldatavad andmed olemas.

Käesolev Euroopa standard on üks allpool loetletud täitematerjalide soojuslike omaduste ja ilmastikukindluse katsetamise standardite seeriast.

- prEN 1367-1 Tests for thermal and weathering properties of aggregates
Part 1: Determination of resistance to freezing and thawing
- prEN 1367-3 Tests for thermal and weathering properties of aggregates
Part 3: Boiling test for "Sonnenbrand basalt" and disintegration of steel slag
- prEN 1367-4 Tests for thermal and weathering properties of aggregates
Part 4: Determination of drying shrinkage
- prEN 1367-5 Tests for thermal and weathering properties of aggregates
Part 5: Determination of resistance to thermal shock

Täitematerjalide teiste omaduste katsetamise meetodid esitatakse järgmistes Euroopa standardite osades:

- EN 932 Tests for general properties of aggregates
- EN 933 Tests for geometrical properties of aggregates
- EN 1097 Tests for mechanical and physical properties of aggregates
- EN 1744 Tests for chemical properties of aggregates

Euroopa standard "Bituumenssegudes kasutatavate filler-täitematerjalide katsetamine" on ettevalmistamisel.

Käesolevale Euroopa standardile tuleb anda rahvusstandardi staatus kas identse tõlke või jõustumisteate avaldamisega hiljemalt septembriks 1998 ning sellega vastuolus olevad rahvusstandardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt detsembriks 1999.

Vastavalt CEN/CENELEC-i sisereeglitele peavad käesoleva Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardiorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ühendkuningriik.

TÄITEMATERJALIDE SOOJUSLIKE OMADUSTE JA ILMASTIKUKINDLUSE
KATSETAMINE

Osa 2: Magneesiumsulfaadi katse

Tests for thermal and weathering properties of aggregates

Part 2: Magnesium sulfate test

Käesolev standard on ekvivalentne EN 1367-2:1998-ga ja see on välja antud CEN-i loal. Euroopa standard EN 1367-2:1998 on võetud kasutusele Eesti standardina	This standard is equivalent with EN 1367-2:1998. The standard is published with permission of CEN. The European Standard EN 1367-2:1998 has the status of an Estonian national standard
Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies

1 KÄSITLUSALA

Käesolev standard määratleb meetodi täitematerjali vastupidavuse hindamiseks magneesiumsulfaadi lahuses immutamise ja sellele järgneva kuivatuskapis kuivatamise tsüklilisele toimele.

Märkus. Selle meetodiga võib katsetada enamike täitematerjalide ilmastikukindlust. Katse täpsuse hinnangud mõningatele kivimitele on esitatud lisas A. Kõikidele kivimitüüpidele ei pruugi see katse sobida. Piirangud mõningate karbonaatsete ja kõrge magneesiumi sisaldusega mineraale või peitkristallilist kvartsi sisaldavate täitematerjalide kohta on esitatud teistes allikates.

2 NORMATIIVVIITED

Käesolev standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete abil muude väljaannete sätteid. Need normatiivviited on osundatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uued väljaanded rakenduvad selles standardis ainult muudatuste ja uusväljaande kaudu. Dateerimata viited rakenduvad viimase väljaande kohaselt.

EN 932-1* Tests for general properties of aggregates – Part 1: Methods for sampling

* Välja antud eesti keeles.

EN 932-2* Tests for general properties of aggregates – Part 2: Methods for reducing laboratory samples

EN 932-3 Tests for general properties of aggregates – Part 3: Procedure and terminology for simplified petrographic description

EN 932-5 Tests for general properties of aggregates – Part 5: Common equipment and calibration

EN 933-2* Tests for geometrical properties of aggregates – Part 2: Determination of particle size distribution – Test sieves – nominal size of apertures

3 MÄÄRATLUSED

Käesolevas standardis kasutatakse järgmisi määratlusi.

3.1 Laboratoorne proov (laboratory sample): laboratoorseks katseks ettenähtud proov.

3.2 Üksikkatseproov (test specimen): üksikkatseks kasutatav proov, kui katsemeetod nõuab omaduse enam kui ühekordset määramist.

3.3 Katseproov (test portion): ühes katses tervikuna ärakasutatav proov.

4 PÕHIMÕTE

Täitematerjali laboratoorne proov terasuurusega vahemikus 10 mm kuni 14 mm allutatakse viiele korduva tsüklile, mille käigus proov kastetakse magneesiumsulfaadi küllastatud lahusesse ja kuivatatakse järgnevalt kuivatuskapis temperatuuril $(110 \pm 5) ^\circ\text{C}$. Täitematerjali laboratoorse proovi osakeste poorides sisalduv magneesiumsulfaat allutatakse sel moel korduva kristallisatsiooni ja taaslahustumise purustavale toimele, mille tagajärjel toimuvad osakeste mõõtmete vähenemist mõõdetakse peale katset saadud alla 10 mm terasuurusega osakeste massi määramise teel.

5 PROOVIVÕTMINE

Katseks kasutatav laboratoorne proov tuleb võtta vastavalt standardile EN 932-1.

6 KATSESEADMED

Kui pole sätestatud teisiti, peavad kõik seadmed vastama prEN 932-5 üldistele nõuetele.

* Välja antud eesti keeles.